

Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete

Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2020. 12. sz. (Lapzárta: 2020. június 16.)

Alapító főszerkesztő: Kövesi Ervin (1990-2014) – Szerkesztő: Komáromi Béla (2005-)

Globális egészségügy

- Jelentés az antibiotikum-rezisztenciák globális helyzetéről

Koronavírus

- COVID-19: Világviszonylatban 600 halálos áldozat az ápolók körében
- Egy komoly virológus, egy „gonosz” gazfickó és egy mulatságos kakasviadal
- COVID-19: Egy brit orvos az intenzív osztályon
- A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása (2. rész): Futárszolgálatok és telefarmacia
- Koronavírus elleni oltóanyagok fejlesztése klinikai fázisban
- Németország, Franciaország, Olaszország és Hollandia oltóanyag-szövetségre lépett

Gyógyszer

- A világ legnagyobb gyógyszercégeinek pénzügyi mutatói 2017/2018/2019-ben
- A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – *Pharma-Daten 2019* (3. rész): A gyógyszerek világpiaca. Az európai gyógyszerpiac. Gyógyszerárak nemzetközi összehasonlításban
- A gyógyszerpiac helyzete Németországban 2019-ben (*Bundesverband der Arzneimittel-Hersteller e.V.*)
- Antibiotic stewardship Nagy-Britanniában
- Gyógyszertárláncok az amerikai igazságszolgáltatás célkeresztjében az opioid-válsággal összefüggésben
- Az opioidtartalmú gyógyszerek forgalmának alakulása a német privát biztosítottak körében

Szenvedélybetegségek

- Jelentés a kábítószerügy és a szenvedélybetegségek helyzetéről Németországban 2018-ban – *Drogen- und Suchtbericht 2019* (4. rész): Illegális kábítószer

OECD

- Az OECD jelentése az elsődleges ellátásról

Európa

- A német EU-elnökség egészségügyi programja

Egészségügyi gazdasági vezetők figyelmébe

- Jelentés a *Charité – Universitätsmedizin Berlin* gazdasági helyzetéről 2019-ben

Personalia

- Eduardo Pazuello, új brazil egészségügyi miniszter
- Enrique Paris, új chilei egészségügyi miniszter
- Prof. Dr. Bettina Kohlrausch, a *Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut (WSI) der Hans Böckler Stiftung* új tudományos igazgatója

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

Jelentés az antibiotikum-rezisztenciák globális helyzetéről

Egészségügyi Világszervezet, 2020. június 1.

Kulcsszavak: globális egészségügy, gyógyszer, antibiotikum, antibiotikum-rezisztencia, koronavírus-járvány, COVID-19, Global Antimicrobial Resistance Surveillance System (GLASS), Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/health-topics/antimicrobial-resistance> ; <https://www.who.int/news-room/detail/01-06-2020-record-number-of-countries-contribute-data-revealing-disturbing-rates-of-antimicrobial-resistance> ;

Global Antimicrobial Resistance Surveillance System (GLASS):

<https://www.who.int/glass/en/> ; <https://www.who.int/glass/country-participation/en/> ;

GLASS Secretariat: Email: glass@who.int

A „*Global Antimicrobial Resistance and Use Surveillance System*“ (GLASS) 66 ország 64.000 surveillance-állomásáról gyűjt adatokat.

Az Egészségügyi Világszervezet szerint a gyakran húgyúti fertőzések és hasmenés kezelésére alkalmazott antimikrobiális szerek magas rezisztenciája azt jelzi, hogy a betegségek hatékony kezelésének eszközei kicsúsznak a kezeink közül. A Ciprofloxacin-nal szembeni rezisztencia rátája a jelentést tevő országok közül 330-ban 8,4% és 92,9% között ingadozik.

Az Egészségügyi Világszervezet most amiatt aggódik, hogy az antibiotikumok mértéktelen alkalmazásának tendenciája a COVID-19-pandémia idején még kritikusabbá válik. Álláspontja szerint a bakteriális kísérőbetegségek antibiotikummal való kezelése a COVID-19-ben szenvedő betegek elenyésző részénél indokolt.

Az Egészségügyi Világszervezet orvosokhoz szóló útmutatójában azt ajánlja, hogy antibiotikumot csak enyhe lefolyású COVID-19 esetén adagoljanak, hacsak nem áll fenn bakteriális fertőzés komoly gyanúja.

[*Lásd még: Az Egészségügyi Világszervezet által bevezetett globális antibiotikum-rezisztencia surveillance rendszer jelentése, 2018. 4. sz.; Az antibiotikum-fogyasztás globális növekedése és földrajzi konvergenciája 2000 és 2015 között, 2018. 10. sz.; Az antibiotikum-rezisztencia elleni küzdelem világhete (2018), 2018. 24. sz.; Jelentés az antibiotikumok alkalmazásáról az Egészségügyi Világszervezet kelet-európai és közép-ázsiai régióiban, 2019. 16. sz.; ENSZ-jelentés az antibiotikum-rezisztenciákról, 2019. 10. sz.]*

COVID-19: Világviszonylatban 600 halálos áldozat az ápolók körében

International Council of Nurses (ICN), Geneva, 3 June 2020

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus, COVID-19, ápolószemélyzet, International Council of Nurses (ICN), nemzetközi

Forrás Internet-helye:

<https://www.icn.ch/news/more-600-nurses-die-covid-19-worldwide>

Az *Ápolók Nemzetközi Tanácsa (International Council of Nurses – ICN)* szerint világviszonylatban a koronavírus-járvány miatti fertőződés az ápolók körében 600 halálos áldozatot követelt. A fertőződött ápolók száma több mint 230.000.

Az elemzés szerint az egészségügyi személyzet körében a fertőzöttek aránya átlagosan 7% lehet, ami mind rájuk, mind az általuk gondozott betegekre kockázatot jelent. Ha ezt a 7%-os arányt a világ minden országára kivetítjük, arra az eredményre jutunk, hogy a koronavírussal fertőzöttek száma az egészségügyi személyzet körében világviszonylatban eléri a 450.000-et.

Howard Catton, az ICN elnöke szerint a valós számok ennél feltehetően jóval magasabbak, azonban ő is a 450.000-et jelölte meg. A világ számos országából nem állnak rendelkezésre információk.

Az ápolókra és a betegekre leselkedő fertőződési veszély miatt Catton felhívással fordult a világ országaihoz, hogy szisztematikusan kövessék a halálozási és fertőződési adatokat az egészségügyi személyzet körében. Csak így adhatunk választ olyan fontos kérdésekre, hogy a fertőzések az egészségügy mely szegmenseiben kiemelkedően magasak és melyek a leghatékonyabb védekezési intézkedések. Véleménye szerint az ápolótevékenység mostanság a legveszélyesebb munkakörök közé tartozik.

Az *Ápolók Nemzetközi Tanácsa* 130 ország ápolószövetségét tömöríti, amelyek többmillió taggal rendelkeznek.

Egy komoly víruskutató, egy „gonosz” gazfickó és egy mulatságos kakasviadal
Univadis, 05. 06. 2020 ; NZZ, 28. 05. 2020, 18.04

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, koronavírus-járvány, COVID-19, Christian Drosten, nemzetközi

Forrás Internet-helye: https://www.univadis.de/viewarticle/ein-serioerer-corona-forscher-ein-boser-bube-und-amusante-hahnenkampfe-722187?u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&ecd=wnl_spe_200609_uniday_MUDDE_4343294&utm_source=automated&utm_medium=email&utm_campaign=medical%20updates%20-%20daily%202.5%20spes&utm_content=4343294&utm_term= ; <https://www.nzz.ch/international/drosten-kekule-und-corona-hahnenkampf-ohne-gewinner-ld.1558276> ; https://www.univadis.de/viewarticle/wissenschaft-und-offentlichkeit-eine-stellungnahme-der-gesellschaft-fur-virologie-722340?u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&ecd=wnl_spe_200609_uniday_MUDDE_4343294&utm_source=automated&utm_medium=email&utm_campaign=medical%20updates%20-%20daily%202.5%20spes&utm_content=4343294&utm_term=

Németország legismertebb koronavírus-szakértője, Christian Drosten (Universitätsmedizin Charité Berlin) tanulmányt írt a gyermekek körében előforduló vírusteherről. Fő üzenete, hogy a gyermekeknek a vírus terjesztésében játszott szerepe korántsem alábecsülendő. Fő problémája, hogy mindössze 49 tizenegy éven aluli gyermeket vont be a vizsgálatba, akik közül csak 47 esetben álltak rendelkezésre diagnosztikai információk. Egyébként is előtanulmányról volt szó, amelyet átdolgozott és közzétett a preprint-szerveren. [Az átdolgozott verzió: https://virologie-ccm.charite.de/fileadmin/user_upload/microsites/m_cc05/virologie-ccm/dateien_upload/Weitere_Dateien/Charite_SARS-CoV-2_viral_load_2020-06-02.pdf]

Ez azonban elég volt ahhoz, hogy a bulvár, a szakma és a laikus kommentelők hada egyemberként essen neki. Többek között Julian Reichelt (A „Bild” főszerkesztője, egy „gonosz” gazfickó) és Alexander Kekulé virológus. Leonhard Held (Universität Zürich) és Dominik Liebl (Universität Bonn) statisztikákkal szállak vitába a berlini virológussal.

Az eset pozitív vetülete, hogy Christian Drosten a kutatók tárgyilagos észrevételei alapján átdolgozta tanulmányát. Pozitív körülmény az is, hogy a vita bepillantást nyújt a laikusok számára a tudományos gondolkodás és munka világába. A történet negatív oldala, hogy a gyakran bíralt kampány-zsurnalizmus képviselői akkor érzik jól magukat, ha másoknak bosszúságot okoznak. Botrányos, hogy egy komoly víruskutatónak hajtóvadászattal kell szembesülnie és felesleges csatározásokra kell fordítania értékes idejét.

A Német Viroológusok Társasága „Tudományosság és nyilvánosság” című állásfoglalásában reagált a pengeváltásra.

Gesellschaft für Virologie e. V. (GfV): <https://www.g-f-v.org/> ; <https://www.g-f-v.org/node/1297> ; <https://www.g-f-v.org/node/1293>

COVID-19: egy brit orvos az intenzív osztályon
Anaesthesia Reports, First published: 10 June 2020.
<https://doi.org/10.1002/anr3.12052>

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, koronavírus, COVID-19, Nagy-Britannia

Forrás Internet-helye: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/anr3.12052>

Dr. Shanath Ramachandran (Department of Acute Medicine, Leighton Hospital, Mid-Cheshire Hospitals NHS Foundation Trust, Manchester, UK; Email: shan.ramachandran@doctors.org.uk), 26 éves, második gyakorlati évét végző brit kórházi orvos, aki később gyermekgyógyász szakorvosnak készül. Áprilisban COVID-19 miatt több napra lélegeztetőgépre került és intenzív osztályon kezelték. Gyógyulása után esettanulmányban számolt be tapasztalatairól.

„Kezdetben tudatosan kizártam, hogy kockázatnak lennék kitéve. Megbetegedésem időpontjában azonban még nem tudtam, hogy BAME-közösség tagjait, a feketéket, az ázsiaiakat és az etnikai kisebbségeket (**BAME: Black, Asian, and Minority Ethnic**) a COVID-19 aránytalanul fenyegeti. Egy brit tanulmány szerint a BAME-közösség a brit lakosság 13%-át teszi ki, arányuk azonban az intenzív osztályon kezelt COVID-19-fertőzöttek körében 35%, az egészségügyi személyzet körében bekövetkezett halálos áldozatokéban 70%. Márpedig jómagam is dél-ázsiai származású vagyok, szüleim Sri Lankán születtek.”

Ramachandran 2020. április 5-én egy stresszes munkahét után betegedett meg. Fáradt volt, émelygést érzett, hányt, következő héten belázasodott, izomfájdalmi voltak és légszomja volt. Április 12-én mentőt hívott, a kórházban (*Wythenshawe Hospital, Manchester*) intravénásan antibiotikumot (Ceftriaxon) kapott, COVID-19-tesztje pozitív lett.

Állapota az oxigénterápia ellenére tizenkét órán belül rosszabbodott. Intenzív osztályra került, ahol hat napig lélegeztetőgépen tartották. A lélegeztető eltávolítása után még két napig volt az intenzíven.

Elbocsátását követően hat hétig a szülői háznál lábadozott. Mozgása és állóképessége fokozatosan javult. Kezdetben 100 méternyi gyaloglás is elfárasztotta. ma már naponta ismét 3-4 mérföldet tesz meg (1 mérföld = 1,609 km).

Június 8-án visszatért munkahelyére és fokozatosan szolgálatba lépett.

Beszámolójában az orvosoké mellett a fizio- és beszédterapeuták munkáját is értékeli, akik hozzásegítették a vártnál korábbi felépüléshez.

*A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása (2. rész):
Futárszolgálatok és telefarmacia*
DAZ ONLINE, 22. 05. 2020, 16:30

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, koronavírus-járvány, COVID-19, gyógyszer, gyógyszertárak, gyógyszerkiszállítás, Vöröskereszt, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/05/22/botendienste-und-telepharmazie-angebote-in-vielen-laendern-ausgeweitet/chapter:all>

Futárszolgálatok és telefarmacia

Annak érdekében, hogy a betegeknek ne kelljen még egyszer gyógyszertárba menniük, a németországi gyógyszerészek nem kedvezményes árú gyógyszert is kiadhatnak, ha a szükséges gyógyszer nem áll rendelkezésre. Másrészt a kockázati csoportokhoz tartozó, vagy karanténban levő betegeket gyakran futárszolgálat közvetítésével látják el. A gyógyszerészek minden kiszállításért 5 EUR-t kapnak.

Ausztria: Ausztriában már márciusban lehetővé tették a standard-ellástól eltérő kivételeket (<https://www.apotheker.or.at/Internet/OEAK/NewsPresse.nsf/lookupDocuments/9282F2B5322BF363C125852E002F1E9D?OpenDocument>). A betegek telefonon is receptet kérhetnek orvosukhoz, aki azt a megnevezett gyógyszertárhoz irányítja. **Dr. Ulrike Mursch-Edlmayr, a gyógyszerész kamara elnöke** szerint ebben az esetben három lehetőség van: a beteg maga megy el a gyógyszerért, megbíz valakit a recept kiváltásával, vagy a beteg számára életmentő gyógyszert a gyógyszertár házhoz szállíttatja.

Horvátország: A gyógyszerészek és a Vöröskereszt közötti együttműködés keretében karanténban levő, vagy kockázati csoporthoz tartozók részére a Vöröskereszt önkéntesei szállítják ki a gyógyszert (<https://farmaceut.org/hlj-objave-i-naputci-za-ljekarnike-8-travnja-2020/?cookie-state-change=1590142778670>). A futárszolgálatról szóló együttműködést a koronavírus-járvánnyal összefüggésben megerősítették. Az önkéntesek szerződést kötnek a Vöröskereszttel és képzésben részesülnek a gyógyszerek átadásának módjával kapcsolatban.

Franciaország: A *Francia Gyógyszerész Szövetség (Fédération des syndicats pharmaceutiques de France (FSPF))* és a Vöröskereszt 2020. március 20-án szerződést kötött, mely szerint a karanténban élő és valamely kockázati csoporthoz tartozó személyek jogosultak a gyógyszerek önkéntesek általi ingyenes kiszállítására (<https://www.ouest-france.fr/sante/virus/coronavirus/coronavirus-croix-rouge-et-pharmacies-unissent-leurs-forces-6790599>). A recept elektronikusan is továbbítható, vagy azt a Vöröskereszt önkéntesei is átvehetik. A gyógyszerész szövetség e-recept közvetítő szolgáltatást működtet honlapján.

Olaszország: Olaszországban ugyancsak a koronavírus-járvány miatt került sor a **Federfarma** gyógyszerész szövetség és a Vöröskereszt közötti együttműködés megerősítésére (<https://www.federfarma.it/Edicola/Comunicati-stampa/11-03-2020-18-30-52.aspx>). Azon betegek részére, akik maguk nem tudnak elmenni a gyógyszertárba, 24 órás forróvonalat hoztak létre, amelyen a betegek a gyógyszer házhozszállítását kérhetik. A szolgáltatás minden 65 év fölötti, koronavírusal fertőződött vagy már karanténban levő személy számára ingyenes.

Lengyelország: A **Lengyel Egészségügyi Alap (Narodowy Fundusz Zdrowia – NFZ)** kifejlesztett egy elektronikus telefarmacia-rendszert, amely most a koronavírus-járvány idején nyer alkalmazást (<https://www.nia.org.pl/2020/03/18/komunikat-nfz-dotyczacy-wystawiania-potwierdzania-i-realizacji-zlecen-na-zaopatrzenie-w-wyroby-medyczne/>). A gyógyszertáraknak szerződést kell kötniük az egészségügyi szolgálattal és így részt vehetnek az online-receptek és a házhozszállítás rendszerében. A betegek futárszolgálat mellett is dönthetnek, amely ugyancsak a gyógyszertártól kapja a megbízást.

Portugália: A koronavírus-járvány miatt a működő regionális telefarmacia-projektet az egész ország területére kiterjesztették (<https://www.netfarma.pt/anf-alarga-linha-safe-aos-cidadaos/>). A járványt megelőzően két régióban teszteltek egy sürgősségi forróvonalat, ahol a betegek tanácsot kérhetnek. A betegek most már az egész országban felhívhatják az 1400-as számot és igényelhetik sürgősen szükséges gyógyszereiket. A gyógyszerész szövetség munkatársai a legközelebbi gyógyszertárhoz irányítják a beteget, amellyel aztán akár telefonon is megállapodhat egy futárszolgálattal a kiszállításról. A kiszállítással kapcsolatban a gyógyszerész szövetség a portugál postával is szerződést kötött.

Spanyolország: A gyógyszerész szövetség és a Vöröskereszt közötti együttműködés Spanyolországban is intenzívebbé vált. A segélyszervezet 200.000 önkéntese szoros kapcsolatban áll az ország 22.000 gyógyszertárával (<https://www.portalfarma.com/Profesionales/consejoinforma/Paginas/2020-acuerdo-farmaceuticos-cruz-roja-entrega-mediamentos.aspx>). Március 27. óta a karanténban levő, krónikus megbetegedésekben, légúti betegségekben, diabéteszben és szív-és érrendszeri megbetegedésekben szenvedő személyek jogosultak a Vöröskereszt futárszolgálatának igénybevételére.

Egyesült Királyság: Angliában július 1-ig létrehozzák az NHS által finanszírozott futárszolgálatot, amely gyógyszert szállít a karanténban levő, vagy kockázati csoporthoz tartozó személyek részére. Az NHS lépcsőzetes, havi átalányt fizet a gyógyszertáraknak, amelynek mértéke a kiszállított gyógyszerek számától függ. (<https://www.england.nhs.uk/coronavirus/publication/preparedness-letters-for-community-pharmacy/>). Az első száz futárszolgáltatásért a gyógyszerész nem számolhat fel átalányt. 2.500 gyógyszerkiszállításig 34 GBP jár. A legmagasabb átalány mintegy 19.000 gyógyszerkiszállítás után válik esedékessé, ennek összege 563 GBP.

Koronavírus elleni oltóanyagok fejlesztése klinikai fázisban

PZ, 11 06 2020 ; 20 05 2020 ; 01 05 2020 ; DAZ.ONLINE, 12 06 2020 17:55

The Lancet, June 06 2020 ; University of Oxford, 23 04 2020 ;

Regulatory Affairs Professionals Society (RAPS), 11 June 2020

Kulcsszavak: gyógyszer, oltóanyag, koronavírus-járvány, COVID-19, SARS-CoV-2, nemzetközi

Forrás   **Internet-helye:**   https://www.pharmazeutische-zeitung.de/grosse-impfstoffstudien-starten-im-sommer-118164/?utm_source=E-Mail&utm_medium=Newsletter&utm_campaign=TDT-11-06-2020 ;
<https://www.pharmazeutische-zeitung.de/erste-ergebnisse-zu-mrna-impfstoff-von-moderna-117716/> ; <https://www.pharmazeutische-zeitung.de/studie-mit-vektor-impfstoff-gestartet-117320/> ; <http://www.ox.ac.uk/news/2020-04-23-oxford-covid-19-vaccine-begins-human-trial-stage> ; <https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/06/12/impfstoffentwicklung-noch-kein-land-in-sicht/chapter:all> ; [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(20\)31252-6/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(20)31252-6/fulltext) ; <https://www.raps.org/news-and-articles/news-articles/2020/3/covid-19-vaccine-tracker>

Egy oltóanyag kifejlesztése általában tíz évig is elhúzódik. A COVID-19 elleni oltóanyag fejlesztése tekintetében pillanatnyilag tíz oltóanyag-jelölt lépte át a klinikai vizsgálatokhoz vezető küszöböt. Ebben az adatban több forrás is egyetért: a „*The Lancet*” elemzése, az Egészségügyi Világszervezet listája („*Draft landscape of COVID-19 candidate vaccines*“), valamint a *Regulatory Affairs Professionals Society (RAPS)* honlapja. Az Egészségügyi Világszervezet szerint jelenleg 123 oltóanyag-jelölt van preklinikai fejlesztési fázisban.

Adrian Hill (University of Oxford), az AZD1222 oltóanyagot fejlesztő team tagja szerint az oltóanyagfejlesztésnél a tipikus sikerarány 6%-ra tehető.

Az Egyesült Államokban küszöbön áll három, az amerikai kormány által támogatott III-fázisú vizsgálat. Az amerikai oltóanyag-kutatási központ (*National Institute of Allergy and Infectious Diseases – NIAID*) több tucat telephelyén több tízezer alany vesz részt a tesztelési eljárásban. A *Moderna* már júliusban egy mRNA-típusú oltóanyag III. fázisba léptetését tervezi.

Augusztusban klinikai fázisba lép az Oxfordi Egyetem és az *Astra-Zeneca* által csimpánz-adenovírus alapján közösen fejlesztett vakcina, amelynek preklinikai vizsgálataiban a NIAID is részt vett. Szeptemberben pedig elkezdődnek az amerikai *Johnson & Johnson* adenovírus-16 alapú vektorvakcinájának klinikai vizsgálatai. Több ilyen nagyszabású vizsgálat viszonylag gyors indítása az előző stádiumok jó eredményeinek tulajdonítható. Az Oxfordi Egyetem és az *Astra-Zeneca* a közelmúltban reményt keltő adatokat közölt, sőt a *Serum Institute of India*-val közösen oltóanyag-jelöltjük nagystílusú előállításába kezdett.

[Lásd még: COVID-19: oltóanyag, immunizáció, egészséggazdasági hatások, 2020. 9. sz.]

Németország, Franciaország, Olaszország és Hollandia oltóanyag-szövetségre lépett

DAZ.ONLINE, 15.06.2020, 07:00

Kulcsszavak: gyógyszer, oltóanyag, koronavírus-járvány, COVID-19, SARS-CoV-2, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia

Forrás **Internet-helye:** <https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/06/15/deutschland-frankreich-italien-und-die-niederlande-gruenden-impfstoff-allianz/chapter:all>

Németország, Franciaország, Olaszország és Hollandia szerződést kötött 300 millió koronavírus elleni oltóanyag felhasználásáról. Az oltóanyag kifejlesztése a felek szerint már az év végén lezárulhat.

A szerződés partnere az *Astra-Zeneca* gyógyszergyártó cég. A négy állam oltóanyag-szövetségre lépett, de annak eredményeiből az EU minden tagállama profitálhat. Az oltóanyagok szétosztására az adott ország népességével arányosan kerül majd sor. A szerződő felek több oltóanyag-fejlesztővel tárgyalnak, amelyek eredménnyel kecsegtető oltóanyag-jelölteken dolgoznak. Annak érdekében, hogy már az idén vagy jövőre engedélyezendő oltóanyagok megfelelő mennyiségben álljanak rendelkezésre, már most szerződéses alapon kell biztosítani a gyártási kapacitásokat. Az oltóanyag-szövetség tevékenységei harmonizálni fognak az EU-Bizottság törekvéseivel.

Egyebek között az Oxfordi Egyetemen koronavírus ellen fejlesztés alatt álló AZD1222 oltóanyagot veszik célba, amely a csimpánz-adenovírus legyengített változatán alapul. Az oltóanyagot az elkövetkező hónapokban több mint 10.000 felnőttet tesztelik.

Stephan Becker professzor, marburgi virológus (Institut für Virologie der Universität Marburg) szerint, aki maga is egy hasonló oltóanyag fejlesztésén munkálkodik, pillanatnyilag ez a projekt van a legelőrehaladottabb stádiumban. Az eddigi adatok szerint az AZD1222 immunválaszt vált ki. Ám az, hogy tényleges védelmet nyújt-e a SARS-CoV-2-vel szemben, még korántsem állítható bizonyossággal.

Az, hogy mikor várható látható eredmény, a pandémia lefolyásától is függ. Az oxfordi kutatók szerint, ha a fertőződési ráta magas marad, néhány hónapon belül elegendő adatot nyerhetünk annak értékeléséhez, hogy az oltóanyag működik-e. Ám, ha a fertőződési ráta csökken, ez akár hat hónapig is elhúzódhat. Ezért a vizsgálatokban elsősorban magas fertőződési kockázatú személyeket vonnak be a tesztelésbe, főleg egészségügyi dolgozókat. Becker professzor szerint a vizsgálatokat részben célszerű lenne olyan régiókra kiterjeszteni, ahol a járvány még akut stádiumban van, továbbá párhuzamosan több oltóanyag-projektet kell számolni. Az oxfordiak egyébként is előrebocsátják, hogy az oltóanyagok jelentős része a klinikai vizsgálatok során kudarcot vall.

A világ legnagyobb gyógyszercégeinek pénzügyi mutatói 2017/2018/2019-ben

Ernst & Young (EY), 2020. június 15. (25 slide)

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, nemzetközi

Forrás   **Internet-helye:**   https://www.ey.com/de_de/news/2020/06/ey-pharmaunternehmen-wachsen-2019-deutlich ; https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/de_de/news/2020/06/ey-studie-pharmabilanzen-2020.pdf

Az *Ernst & Young* elemzése a világ 21 vezető gyógyszerégének 2017, 2018 és 2019 évi pénzügyi mutatóira terjed ki. A rangsor két fejezetre tagolódik: Top 10 és Bottom 11. A **Top 10** rangsora: 1. Roche (CH), 2. Pfizer (USA), 3. Johnson & Johnson (USA), 4. Merck & o. Inc. (USA), 5. Novartis (CH), 6. AbbVie Inc. (USA), 7. GlaxoSmithKline plc (UK), 8. Takeda Pharmaceutical (JP), 9. Sanofi (FR), 10. Bristol-Myers (USA). Sereghajtó (21.) a Merck (DE).

2019-ben a Roche gazdasági eredménye 45,6 milliárd EUR, a Pfizeré 44 milliárd EUR volt.

Az EY elemzése szerint a 21 legnagyobb gyógyszerkonzernnek 2019-ben sikerült növelnie kutatás-fejlesztési kiadásait és operatív eredményét (EBIT). A cégek EBIT-eredménye 2018-ban még -3,2% volt, ezzel szemben 2019-ben sikerült +11,9%-os növekedést elérniük. Az innovációra fordított kiadások 2019-ben átlagosan 14,2%-kal növekedtek, miközben 2018-ban még 1,9%-kal csökkentek. A gyógyszercégek 2019-ben 12,3%-os fogalomnövekedést, abszolút számokban 500 millió EUR forgalmat értek el.

A gyógyszerégek kutatási tevékenységének súlypontja az előző évekhez hasonlóan a rákos megbetegedések elleni hatóanyagokra irányult. Jelenleg összesen 2.586 ilyen hatóanyag van klinikai fejlesztés fázisában, miközben fertőző betegségek ellen mindössze 605. Jóllehet a vállalkozások az onkológia területén jelentős forgalommal rendelkeznek, éppen a koronavírus-járvány háttérében a fertőző betegségek és az antibiotikum-rezisztenciák kerülhetnek előtérbe. Ebből nem következik, hogy a nagy cégek leállítanák hosszútávú projektjeiket és átállnának COVID-19-re. Az Ernst & Young kutatói szerint ez a felfokozott innovációs láz tette lehetővé, hogy a cégek most a pandémiával összefüggésben helyzetbe hozzák magukat és rövid időn belül 161 oltóanyag- és 242 terápiás hatóanyag-jelöltet, továbbá 700 tesztet fejlesszenek ki, sőt hozzanak piacra.

*A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – Pharma-Daten 2019 (3. rész):
A gyógyszerek világpiaca. Az európai gyógyszerpiac.
Gyógyszerárak nemzetközi összehasonlításban
Bundesverband der Pharmazeutischen Industrie e. V.,
November 2019 (108 p.)*

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszeripar, gyógyszerpiac, világpiac, európai gyógyszerpiac, gyógyszerárak, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.bpi.de/de/service/pharma-daten> ;
https://www.bpi.de/fileadmin/user_upload/Downloads/Publikationen/Pharma-Daten/Pharma-Daten_2019_DE.pdf ;

A gyógyszerek világpiaca

A gyógyszerforgalom világviszonylatban 2018-ban mintegy 948,7 milliárd EUR-t (1.198 milliárd USD-t) tett ki, ami 5,15%-kal haladta meg az előző évi szintet.

A világpiaci gyógyszerforgalom csaknem háromnegyedét Észak-Amerika, Európa és Japán bonyolítja. Észak-Amerika gyógyszerforgalma 5%-kal, 404,3 milliárd EUR-ra növekedett. Ez a részpiac 2018-ban egymagában a világ gyógyszerpiaci forgalmának 43%-át tette ki. Az európai gyógyszerpiac 4%-kal, 273 milliárd EUR-ra növekedett. 2018-ban Kína gyógyszerforgalma megközelítőleg 106 milliárd EUR-t tett ki.

Az európai gyógyszerpiac

Az EU tagállamaiban az árképzés és a térítés rendszere különböző. Közös, hogy a piacokat a generikumok versenyének megerősödése jellemzi, az európai törvényhozás pedig az egyes piacokon egyre erőteljesebb befolyást gyakorol a kutatás, engedélyezés és térítés gyakorlatára.

A forgalom elemzése azt tanúsítja, hogy az EU-28-akban 2018-ban Németország, Franciaország, Olaszország és Nagy-Britannia képezte a legnagyobb piacot. Az elmúlt évek növekedési rátáival való összehasonlítás pozitívabb és homogénebb képet eredményez a különböző európai gyógyszerpiacokon.

Az **IQVIA™** (korábban **QuintilesIMS**, annak előtte pedig **IMS Health**) prognózisa szerint a 2018-2023 közötti ötéves periódusban a top 5 európai tagállamoknál évente 3,1%-os átlagos növekedés várható. Az összes EU-tagállam tekintetében jelenleg 3,2%-os növekedést feltételeznek. Az összes többi európai állam tekintetében pedig 9,9%-os növekedésre számítanak. Az **IQVIA™** a globális piacon 2023-ig 4,7%-os növekedést prognosztizál.

Gyógyszerárak nemzetközi összehasonlításban

A gyógyszerárak közötti különbségek az egyes országokban alkalmazott áfakulcsokból, az adott kereskedelmi szegmensekben (gyógyszertárak, nagykereskedők) jogszabály által rögzített árrésekből és az állami beavatkozás egyéb követelményeiből származnak.

Áfakulcsok Európában (EU-28) (01.01.2019)

<i>Ország</i>	<i>Általános áfakulcs</i>	<i>Vényköteles gyógyszerek áfája</i>	<i>OTC-k áfája</i>
Ausztria	20,0	10,0	10,0
Belgium	21,0	6,0	6,0
Bulgária	20,0	20,0	20,0
Ciprus	19,0	5,0	5,0
Csehország	21,0	10,0	10,0
Dánia	25,0	25,0	25,0
Egyesült Királyság	20,0	0,0	20,0
Észtország	20,0	9,0	9,0
Finnország	24,0	10,0	10,0
Franciaország	20,0	2,1	10,0
Görögország	24,0	6,0	6,0 – 13,0
Hollandia	21,0	9,0	9,0
Horvátország	25,0	5,0	5,0
Írország	23,0	0,0 – 23,0	0,0 – 23,0
Lengyelország	23,0	8,0	8,0
Lettország	21,0	12,0	12,0
Litvánia	21,0	5,0	5,0
Luxemburg	17,0	3,0	3,0
Magyarország	27,0	5,0	5,0
Málta	18,0	0,0	0,0
Németország	19,0	19,0	19,0
Olaszország	22,0	10,0	10,0
Portugália	23,0	6,0	6,0
Románia	19,0	9,0	19,0
Spanyolország	21,0	4,0	4,0
Svédország	25,0	0,0	25,0
Szlovákia	20,0	10,0	10,0
Szlovénia	22,0	9,5	9,5

Aktuális fejlemény: a német szövetségi kormány a koronavírus-járvánnyal összefüggésben 2020. június 12-én 57 pontos konjunktúra programot fogadott el, amely 130 milliárd EUR összegű intézkedési csomagot tartalmaz, amely 10 milliárd EUR-t biztosít az egészségügy részére. Ennek keretében a gyógyszerárak általános kulcsát 2020. július 1-től december 30-ig 19%-ról 16%-ra, a csökkentett áfakulcsát 7%-ról 5%-ra csökkentik. (<https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/konjunkturpaket-1757482>)

*A gyógyszerpiac helyzete Németországban 2019-ben -
Der Arzneimittelmarkt in Deutschland 2019
Zahlen & Fakten, April 2020 (52 p.)
Bundesverband der Arzneimittel-Hersteller e.V. (BAH)*

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerpiac, Bundesverband der Arzneimittel-Hersteller e.V. (BAH), Németország

Forrás Internet-helye:

https://www.bah-bonn.de/bah/?type=565&file=redakteur_filesystem%2Fpublic%2F20200507_BAH_Zahl_enbroschuere_2019_WEB.pdf

A *Német Gyógyszergyártók Szövetségi Ernyőszerkezete (Bundesverband der Arzneimittelhersteller – BAH)* évente teszi közzé az ágazat helyzetét értékelő broszúrát. A gyógyszergyártók által létrehozott bruttó hozzáadott érték 2019-ben az előző évhez viszonyítva 1 milliárd EUR-ral, az elmúlt tíz év során 17%-kal növekedett.

Az ágazat stabilitása elsősorban két indikátorban jelenik meg: a foglalkoztatottak számában és az exporttöbbletben. A broszúra szerint az elmúlt évben a gyógyszeripar szűk 120.000 foglalkoztatottal rendelkezett, ami az elmúlt öt évben öt százalékos növekedésnek felel meg. A tagok többsége középvállalkozás, ahol a foglalkoztatottak száma 50 és 500 fő között mozog.

A gyógyszergyártók az elmúlt évben 81 milliárd EUR értékben exportáltak termékeket, ami az elmúlt öt évben 19%-os növekedésnek felel meg. Az import volumene 53 milliárd EUR-t tett ki. Az ágazat tehát 30 milliárd EUR exporttöbbletet realizált.

A vénymentes gyógyszerek piacán 2019-ben 1,4%-os növekedés következett be, ami elérte a 7,3 milliárd EUR-t. A forgalom majdnem teljes egészében (97%) gyógyszertárakon keresztül valósult meg (beleértve a gyógyszerküldőket).

Az értékesítési piac 0,2%-kal növekedett. Az e termékcsoporthoz 2019-ben kiadott összesen 811 millió doboz közül 751 milliót (93%) a gyógyszertárak és a gyógyszerküldők értékesítették. A drogériák és a szupermarketek 60 millió doboz gyógyszert adtak el.

Az öngyógyszerezés piaca az előző évhez viszonyítva 3,4%-kal növekedett, volumene a gyógyszertáraknál 2019-ben 7,8 milliárd EUR-t tett ki. Ennek legnagyobb részét a gyógyszertárakban forgalmazott vényköteles gyógyszerek tették ki: forgalom szerint 69%-ot, értékesítés szerint 73%-ot.

Ami az átsorolásokat, tehát a csak gyógyszertárakban forgalmazott korábban vényköteles gyógyszerek vénymentessé tételét illeti, 2019-ben két gyógyszer került ki a vénykötelesek köréből: a Diclofenac fájdalomcsillapító (tapasz) és a Levocetirizin antihisztaminikum.

Antibiotic-stewardship Nagy-Britanniában

PLOS ONE (2020; DOI: [10.1371/journal.pone.0232903](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0232903)) Published: May 14, 2020.

Kulcsszavak: gyógyszer, antibiotikum, antibiotikum-rezisztencia, antibiotic-stewardship, National Health Service (NHS), Nagy-Britannia

Forrás Internet-helye:

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0232903>

Ashley Hammond (Centre for Academic Primary Care, Bristol Medical School, University of Bristol) és mt. tanulmánya szerint a *National Health Service (NHS)* törekvései az antibiotikumoknak a háziiorvosi ellátás keretében való csökkentésére, már rövid idő elteltével a húgyutak rezisztens baktériumok általi fertőzésének csökkenését eredményezték.

Nagy-Britanniában az összes antibiotikum 75%-át az elsődleges ellátás keretében írják fel. A múltban már egyszerű fertőzések esetén is előszeretettel írtak fel széles spektrumú antibiotikumot, aminek következtében növekedtek a rezisztenciák. Ezért az NHS 2014/15-ben pénzügyi ösztönzőket vezetett be Angliában az egyszerűbb antibiotikumok felírására. A következő években az Amoxicillin-Klavulánsavakra, Cephalosporinokra és Kinolonokra felírt receptek száma az alapellátásban ténylegesen csökkent.

Bristol régiójában az ország többi részéhez hasonlóan az antibiotikum-fogyasztás csökkent: az Amoxicilliné 14%-kal, a Cefalexiné 20%-kal, a Ciprofloxaciné 24%-kal, az Amoxicillin-Klavulánsavaké 49%-kal, a Trimethoprimé 8%-kal. A Nitrofurantoin fogyasztása 7%-kal növekedett, mivel az NHS irányelvei célzottan ezt ajánlották húgyúti fertőzésekre.

A receptfelírási gyakorlat megváltozása gyorsan tükröződött a régió két központi laborjának teszteredményeiben. Az E.colival, Ciprofloxacinnal, Trimethoprimmal és Amoxicillinnel szembeni rezisztenciák már az első három hónapban csökkentek. A csökkenés Trimethoprinnél és Amoxicillinnél ezt követően is folytatódott. A tanulmány eredményei szerint azonban két további antibiotikum, a Cefalexin és a Co-Amoxiclav felírásának csökkentése ellenére, a rezisztenciák ezeknél az antibiotikumoknál növekedtek. Erre azonban Hammond nem tudott magyarázattal szolgálni.

Örvendetes tény, hogy a Nitrofurantoin komplikációk nélküli húgyúti fertőzések esetén való gyakoribb alkalmazása nem vezetett a rezisztenciák növekedéséhez. Ám az, hogy ez továbbra is így marad, még korántsem biztos. Hammond ebben a tekintetben inkább szkeptikus és a rezisztenciák fejlődésének további intenzív megfigyelését, esetleg az ajánlások finomítását javasolja. Összességében azonban a tanulmány azt bizonyítja, hogy, az antibiotikum-rezisztenciák növekedése nem visszafordíthatatlan folyamat.

***Gyógyszertárlánccok az amerikai igazságszolgáltatás
célkeresztjében az opioid-válsággal összefüggésben***

NY Times, May 27, 2020 ;

New York Attorney General Letitia James, Press Releases, 10 03 2020

Kulcsszavak: gyógyszer, opioidok, opioid-válság, gyógyszertárlánccok, CVS, Walgreens, Rite Aid, Giant Eagle, Walmart, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye: <https://www.nytimes.com/2020/05/27/health/opioids-pharmacy-cvs-litigation.html> ; <https://www.nytimes.com/2018/03/05/health/opioid-crisis-judge-lawsuits.html> ; <https://ag.ny.gov/press-release/2020/out-abundance-caution-opioid-trial-delayed-due-coronavirus> ; https://www.lakecountyohio.gov/Portals/4/3306-2%20Ex_%20B%20to%20CT3%20PIfs%27%20Notice%20of%20Redacted%20Exhibits%20to%20Mtn%20for%20Leave%20%28Lake%20Proposed%20Supp_%29.pdf

Az amerikai opioid-válsággal összefüggésben eddig elsősorban a gyógyszergyártókkal és a nagykereskedőkkel szembeni peres ügyek álltak előtérben. Most nagy gyógyszertárlánccok, a *CVS Health*, a *Walgreens*, a *Rite Aid*, a *Giant Eagle*, valamint a *Walmart* által működtetett gyógyszertárakkal szemben merülnek fel kifogások.

Eddig csupán néhány gyártóval és terjesztővel szembeni ügyet sikerült lezárni. Az amúgy is elhúzódó eljárások most a koronavírus-járvány miatt megrekedtek. 2020 novemberében Dan Polster bíró fog ítélni az Ohio állami Cuyahoga és Summit megye panaszáról, amelyek azzal vádolják a *CVS Health*-t, a *Walgreens*-t, a *Walmart*-ot és a *Rite Aid*-et, hogy mérhetetlen mennyiségű opioid recept forgalomba hozatalánál működtek közre és ezzel felizzították a válságot.

A május 27-én az Ohio állami Lake és Trumbull megye által benyújtott 209 oldalas vádirat kétfrontos támadást intéz a *CVS Health*, a *Walgreens*, a *Walmart*, a *Rite Aid* és a *Giant Eagle* ellen: egyrészt a saját gyógyszertáraik számára beszállított opioidok miatt, másrészt mivel tudatosan gerjesztették az opioidok iránti keresletet. A per jövő májusban kezdődik. A vádirat szerint a gyógyszertárlánccok 2006 és 2014 között 31 gyógyszertárat üzemeltettek a mindössze 220.000 lakossal rendelkező Lake megyében és ott csaknem 64 millió doboz Oxycodon-t és Hydrocodon-t adtak el, átszámítva 290 tablettát minden férfi, minden nő és minden gyermek részére. Trumbull megyében ugyanezen időszakban még szélsőségesebb opioid-forgalmat bonyolítottak: 28 gyógyszertárat működtettek a 209.837 lakossal rendelkező megyében és 68 millió dobozt adta el, ami azt jelenti, hogy minden férfira, minden nőre és minden gyermekre 324 tablettát jutott.

[Lásd még: *Az opioid-fogyasztással összefüggő halálesetek hatása a várható életkorra az Egyesült Államokban, 2017. 26. sz.; Amerikai tanulmány a gyógyszermarketing és az opioidok miatti halálesetek közötti összefüggésről, 2019. 4. sz.; Gyógyszerészek a vádlottak padján az amerikai opioid-válsággal összefüggésben, 2020. 2. sz.]*

***Az opioidtartalmú gyógyszerek forgalmának alakulása
a német privát biztosítottak körében***

Wissenschaftliches Institut der PKV (WIP)
WIP-Kurzanalyse April 2020 (5 p.)

Kulcsszavak: gyógyszer, opioiok, opioidtartalmú gyógyszerek, privát biztosítás, Németország

Forrás Internet-helye:

<http://www.wip-pkv.de/forschungsbereiche/detail/entwicklung-des-absatzes-opioidhaltiger-arzneimittel-in-der-pkv.html> ;

file:///C:/Users/user/Downloads/WIP-Kurzanalyse_Opioidabsatz_PKV.pdf

A *Wissenschaftliches Institutes der PKV (WIP)* elemzése szerint az opioidok forgalma a privát biztosítottak körében 2011 és 2018 között csekély mértékben csökkent. Az amerikai opioid-válsághoz hasonló helyzet vélelme fel sem merülhet.

Az elemzés szerint a *Privát Betegbiztosítók Szövetségének (Verband der privaten Krankenversicherung (PKV))* opioidokra fordított kiadásai 65,8 millió EUR-ról (2011) 64,9 millió EUR-ra (2018) csökkentek.

Az egyes erős opioidok költségeinek csökkenése: Morfin (-21%), Oxycodon (-16%), Hydromorphon (-10%), Buprenorphin (-37%), Fentanyl (-16%).

A kutatók szerint a Levomethadonra fordított kiadások 2011 és 2018 között 18%-kal való növekedése a szer szubsztitúciós eszközként való fokozott alkalmazását tükrözi.

A költségelemzések mellett a dobozszámok alakulása is az opioidfogyasztás csökkenését tükrözi: Miközben 2011-ben mintegy 1,03 millió doboz opioidtartalmú gyógyszert írtak fel, ezek száma 2018-ig mintegy 0,96 millió dobozra csökkent.

A kutatók szerint ennek ellenére a farmakológiai hatásmechanizmusok és ebből következően a szenvedélybetegségek kockázata alapján egy opioidjárvány megelőzése érdekében sürgősen szükségessé válik az analgetikumok forgalmának felügyeletével való kritikus szembesülés, miközben a rászoruló betegek számára biztosítani kell a készítményekhez való hozzáférést.

***Jelentés a kábítószerügy és a szenvedélybetegségek
helyzetéről Németországban 2018-ban –
Drogen- und Suchtbericht 2019 (4. rész): Illegális kábítószer
Die Drogenbeauftragte der Bundesregierung, 5 November 2019 (220 p.)***

Kulcsszavak: szenvedélybetegségek, illegális kábítószer, Németország

Forrás Internet-helye:

Drogen und Suchtbericht 2019 (220 p.):

https://www.drogenbeauftragte.de/fileadmin/dateien-dba/Drogenbeauftragte/4_Presse/1_Pressemitteilungen/2019/2019_IV.Q/DSB_2019_mj_barr.pdf

2. 2. 4. Illegális kábítószer

Kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetek

Németországban a kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetekről szóló szövetségi szintű jelentés alapján a **Szövetségi Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt – BKA)** adatai képezik. Az egyes szövetségi tartományok dokumentálják a rendőrség számára ismertté vált, kábítószerfogyasztással összefüggő halált okozó mérgezéseket, tartós betegségek szövődményeit, öngyilkosságokat és baleseteket. Ezeket az adatokat évente egy alkalommal egy lekérdezés keretében továbbítják a bűnügyi hivatal részére, ahol azokat összesítik. A kábítószerpiacon az elmúlt években bekövetkezett fejlemények (új pszichoaktív szerek megjelenése, a vegyes fogyasztás terjedése) szükségessé tették az adatgyűjtés továbbfejlesztését. 2018-ban Németországban 1.276 személy halt meg kábítószerfogyasztás következtében. A kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetek száma 2017-hez viszonyítva (1.272 személy) alig változott. 2018-ban az elhalálozottak életkori struktúrájának vizsgálatára az adatgyűjtési rendszer átalakítása miatt nem került sor.

A kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetek elemzése

Daniela Ludwig, a szövetségi kormány kábítószerügyi megbízottjának kezdeményezésére, annak érdekében, hogy tisztábban lássunk a kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetekkel kapcsolatban, a korcsoportokkal és a nemekkel összefüggő 2015 és 2016 közötti feltűnő adatokat, valamint a kábítószerfogyasztással összefüggő halálesetek bizonyos jellemzőinek 2012 és 2016 közötti időbeli változását is elemezték. Figyelembe vett tényezők: a halálesettel kapcsolatban azonosított kábítószer, egyéb szerek fogyasztása, az holttest felfedezésének szituációja, jelen volt-e harmadik személy, történt-e életmentési kísérlet, fennállt-e válsághelyzet a kábítószer okozta halálesetet megelőzően, léteztek-e előzetes komorbiditások vagy szociális kontaktusok. Az elemzéshez rendelkezésre álltak a kábítószeres halálesetek adatállományának (*Falldatei Rauschgift – FDR*) 2012 és 2016 közötti anonimizált adatai. Összesen 5.557 eset feldolgozására és kvantifikálására került sor (2012-ben 950 eset; 2013-ban 1.004 eset; 2014-ben 1.033 eset; 2015-ben 1.236 eset; 2016-ban 1.334 eset). A halálos túladagolások kétharmada opioidtartalmú, egyharmada nem opioidtartalmú szerekkel függött össze. A mono- és polivalens mérgezések (egy vagy több szernek tulajdonítható mérgezések) aránya az adott időszakban konstans és viszonylag magas maradt. Kivételt képeznek az opioidok. Ezeknél a polivalens mérgezések aránya jóval magasabb volt, mint a monovalens mérgezéseké. A szerspecifikus túladagolások helyzete a periódus során különbözően alakult. Például a heroin/morfin, opioidtartalmú és nem opioidtartalmú gyógyszerek, szintetikus opioidok, valamint amfetamin és új pszichoaktív anyagok miatti túladagolások aránya növekedett. Az opioidtartalmú szubsztitútív szerek miatti túladagolások aránya csökkent. A Fentanyl miatti túladagolások aránya 9 és 13% között mozgott. A kábítószerfogyasztás halálos áldozatainak átlagéletkora nőknél 38,0 év, férfiaknál 38,6 év volt. Az áldozat túladagolós halálesetek tíz százalékánál rendelkezett a szubsztitúció lehetőségére vonatkozó ismeretekkel. A halálesetek 7-15%-ánál harmadik fél jelenlétére lehetett következtetni, az esetek mintegy 20%-ánál kísérletet tettek az életmentésre, 6%-nál léteztek ismeretek a csökkent toleranciára vonatkozóan (pl. kábítószeres terápia lezárása, vagy börtönből való szabadulás).

*Az OECD jelentése az elsődleges ellátásról –
„Realising the potential of primary health care“*
OECD Health Policy Studies, May 30, 2020 (208 p.)

Kulcsszavak: elsődleges ellátás, háziiorvosi ellátás, OECD

Forrás Internet-helye: <https://www.oecd.org/health/realising-the-potential-of-primary-health-care-a92adee4-en.htm> ; <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/a92adee4-en.pdf?expires=1591868044&id=id&accname=guest&checksum=3EFF683FDF67516CA4608F6E8BF1A798> ; <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/a92adee4-en.pdf?expires=1591867771&id=id&accname=guest&checksum=6726C7C65F014FE9EF28C0375FF85A0E>

Az OECD tagállamaiban korántsem aknázzák ki az elsődleges ellátásban rejlő lehetőségeket. Ezekben az országokban az orvosok 30%-a az elsődleges ellátás területén működik. 2000 és 2017 között azonban az elsődleges ellátás területén működő orvosok száma Ausztráliában, Nagy-Britanniában, Dániában, Izraelben, Észtországban és Írországban több mint 20%-kal, Németországban 14%-kal csökkent.

A kapacitások kihasználatlanságának további indikátora a kommunikáció hiányosságaira és az ellátási szektorok közötti koordináció hiányára vonatkozó panaszok gyakorisága. Norvégiában, az Egyesült Államokban és Svédországban a betegek 45%-a, Németországban 29%-a jelez hasonló hiányosságokat.

A „*Primary health care*“ definíciója tekintetében az OECD a 2018 októberében elfogadott *Asztanai Nyilatkozatot* tartja irányadónak, amelynek elemei: a lakóhelyhez közeli, közösségközpontú, folyamatos, átfogó, koordinált ellátás.

Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés az OED országaiban is jövedelemfüggő: az elmúlt tizenkét hónap során az alacsony jövedelemmel rendelkezők 67%-a, a magasabb jövedelemmel rendelkező 72%-a volt általános orvosnál; a két csoport közötti különbség szakorvosi konzultáció tekintetében 12 százalékpont, nők mellrák-szűrésén való részvétele tekintetében 13 százalékpont.

A jelentés szerint az elsődleges ellátás elégtelen személyi és pénzügyi ellátottságát jelzi, hogy az elsődleges ellátás területén az ellátás súlypontja a gyógyítás és prevenció relációja vonatkozásában a gyógyítás felé tolódott el. A prevenciók tevékenységek aránya 1993 és 2012 között átlagosan 13%-kal csökkent. A prevenciók tevékenységek volumene egyes OE-országokban, többek között Olaszországban, Finnországban és Magyarországon csaknem felére csökkent.

A német EU-elnökség programja

Bundesregierung, 2020. június 10. ; Bundesgesundheitsministerium, 2020. május 29.

Kulcsszavak: Európai Unió, Európai Unió Tanácsa, Miniszterek Tanácsa, soros elnökség, német EU-elnökség, koronavírus-járvány, COVID-19, Németország

Forrás   **Internet-helye:**   <https://www.bundesregierung.de/breg-de/suche/faqs-ratspraesidentschaft-1755416> ;

<https://www.bundesgesundheitsministerium.de/eu2020.html#c18174> ;

A német elnökség honlapja: <https://www.eu2020.de/eu2020-de>

2020. július 1-én, 13 év elteltével ismét Németország veszi át az EU Tanácsának soros elnökségét. *A német elnökség kiemelt témái:* a klímavédelem és a digitalizáció, a Brexit és az EU középtávú pénzügyi tervezése. Az egészségügy területén a német elnökség felveti egy „teljesítőképes európai egészségügyi rendszer kiépítését”, amely hozzásegíti a tagállamokat a COVID-19-hez hasonló pandémiák kezeléséhez. Jens Spahn szövetségi egészségügyi miniszter kezdeményezte a kritikus gyógyszerek és orvostechikai eszközök gyártásának Európába való visszatelepítését, az európai kutatás megerősítését, tartalékkészletek felhalmozását Európában. További témák: a pénzügyi tranzakciós adó, a minimális adókulcsok, valamint az emisszió-kereskedelem a légiforgalom és a hajózás területén.

A német elnökség lefolyása a tervezettektől eltérően fog megvalósulni. *Domináns témává lép elő a COVID-19-pandémia*, valamint annak egészségi, gazdasági és szociális hatásai.

Az eredeti tervek szerint a Miniszterek Tanácsa a német elnökség teljes időtartama alatt különböző német városokban ülésezett volna. A COVID-19-pandémia miatt azonban a júliusi és augusztusi találkozót elhalasztják, vagy videokonferencia formájában tartják meg.

Az egészségügyi miniszterek első informális találkozására 2020. július 16-án digitális formátumban kerül sor.

Az elnökségi triót Németország, Portugália és Szlovénia képezi. A trió-elnökség kiemelt témái:

- A COVID-19-pandémia és annak szociális-gazdasági következményeinek leküzdése, az európai válságmenedzsment megerősítése.
- A 2021 és 2027 közötti többéves pénzügyi keretre és az új újjáépítési alapra vonatkozó egyeztetési folyamat.
- Az EU és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli viszony rendezése.
- A Stratégiai Agenda 2019 és 2024 közötti fontos politikai célkitűzései (konferencia a jövőről, klímavédelem, versenyképesség, digitális és szociális ügyek, Európa szerepe a világban).

Jelentés a Charité – Universitätsmedizin Berlin gazdasági helyzetéről 2019-ben

Charité – Universitätsmedizin Berlin, Pressemitteilung, 12.06.2020

Kulcsszavak: kórházügy, kórházi gazdálkodás, Charité – Universitätsmedizin Berlin, Németország

Forrás Internet-helye:

https://www.charite.de/service/pressemitteilung/artikel/detail/charite_erreicht_ausgeglichenes_jahresergebnis_2019/ ; https://www.charite.de/die_charite/profil/zahlen_fakten/

A **Charité – Universitätsmedizin Berlin** 2019-ben kétmilliárd EUR összbevétel mellett 0,1 millió EUR nyereséget realizált, ami azt jelenti, hogy kilencedik alkalommal pozitív éves eredményt ért el. Az előző évben a nyereség 800.000 EUR volt. A felügyelőbizottság tudomásul vette a jelentést.

A **Charité** 100 klinikával, 3.000 ágygal és 15.500 foglalkoztatottal rendelkezik.

A nyereséget a tarifa- és árnövekedések ellenére sikerült elérni. Öröndetes fejlemény az egészségügyi ellátás területén elért bevételnövekedés. Ezenkívül pedig 179 millió EUR értékben sikerült kutatási forrásokat szerezni. A legjelentősebb fejlesztések: a Szív- és Érendszeri Központ (*Zentrum für Herz-Kreislaufmedizin*) felépítése és a *Berlin Institute of Health (BIH)* létrehozása, amely a szövetség és Berlin Tartomány első közös projektje. A tartomány több mint 286 millió EUR-ral, a szövetség további 100 millió EUR-ral támogatja a beruházást.

A **Charité** 2019-ben 4,8 millió EUR-t költött a *Campus Mitte* pszichiátriájának szanálására, 6,4 millió EUR-t pedig a *Campus-Klinik Süd* felépítésére. 2019-ben az összes klinika 154.000 személy részére nyújtott fekvőbeteg, 700.800 részére pedig ambuláns ellátást.

Az ápolás területén 4.500, a tudományos és orvosi tevékenység területén 4.400 foglalkoztatott működik. A **Charité** 8.000 egyetemi hallgató képzését biztosítja az orvostudomány, a fogászat és az egészségtudományok területén. A tartomány 222 millió EUR-t biztosít a kutatás és oktatás céljaira.

A Charité elnök-vezérigazgatója Heyo K. Kroemer [Lásd: Heyo K. Kroemer, *a Charité Berlin új elnök-vezérigazgatója*, 2019. 1. sz.]

Pénzügyi és infrastruktúra-fejlesztési igazgató: Astrid Lurati ; Tel.: +49 30 450 570 051;
CV:

https://www.charite.de/fileadmin/user_upload/portal/charite/organisation/download/leben_slaefe/CV_Astrid_Lurati_en_2020.pdf ;

https://www.charite.de/fileadmin/user_upload/portal/charite/organisation/download/leben_slaefe/CV_Astrid_Lurati_dt_2020.pdf

Eduardo Pazuello, új brazil egészségügyi miniszter

Forrás Internet-helye: https://pt.wikipedia.org/wiki/Eduardo_Pazuello

Eduardo Pazuello (Sz. Rio de Janeiro), brazil divízió tábornok, politikus. 2020. május 15-től ideiglenes egészségügyi miniszter.

Jair Bolsonaro brazil elnök menesztette Nelson Teich egészségügyi minisztert, miután az nem értett egyet a malária ellen alkalmazott *Cloroquin* nevű vitatott készítmény COVID-19 esetén való használatával. Bolsonaro elnök szerint, jóllehet ideiglenes miniszterre nevezi ki, hosszútávon számít a tábornokra.

Végzettség: 1984, *Academia Militar das Agulhas Negras*, intendáns, logisztikai specialista.

Az „*Operação Acolhida*“ parancsnoka volt a venezuelai menekültválság idején Roraima szövetségi államban.

A riói olimpiai és paralimpiai játékok idején a katonai logisztika koordinátora.

2020. január 8.: a Manausban állomásozó 12. Regionális Hadtest műveleti parancsnoka.

2020. április 22.: az Egészségügyi Minisztérium államtitkára.

2020. május 15.: ideiglenes egészségügyi miniszter.

Brazília a koronavírus-járvány negatív rekordere: A *Johns Hopkins University* adatai szerint Brazília világviszonylatban mind a halálos áldozatok (42.720), mind a fertőzöttek száma (850.514) tekintetében második helyen áll. Az Egyesült Államokban a halálos áldozatok száma 115.383, Nagy-Britanniában a fertőzötteké 41.747. [Frissítés: 2020. június 13.]

Pazuello hivatalba lépése óta kisebb közjátékra került sor a vírus terjedésére vonatkozó statisztikák közzétételére vonatkozóan. Az Egészségügyi Minisztérium szüneteltette a fertőzödési statisztikák naponta történő közzétételét, a minisztérium honlapja elérhetetlenné vált, amit Bolsonaro elnök twitter-bejegyzésében az átállással magyarázott. Az államügyészség eljárást indított és felszólította Pazuelлот a lépés 72 órán belüli tisztázására. Végül a Legfelső Bíróság ítéletének eleget téve, a brazil hatóság visszatért a járványügyi adatok komplett közzétételéhez.

Enrique Paris, új chilei egészségügyi miniszter

Forrás   **Internet-helye:**   https://en.wikipedia.org/wiki/Enrique_Paris   ;
<http://www.lanacion.cl/jaime-manalich-renuncio-al-ministerio-de-salud-lo-reemplazara-enrique-paris/>

Oscar Enrique Paris Mancilla (Sz. Puerto Montt, 1948. szeptember 3.) chilei orvos, politikus. 2020. június 13.: egészségügyi miniszter. Beiktatási ceremóniáját az elnök sajtóirodájának twitter-oldalán közvetítették.

Alma mater: Pontifical Catholic University of Chile

Előző beosztása: a *Colegio Médico e integrante de la Mesa Social Covid-19* elnöke.

Sebastián Piñera chilei elnök a koronavírus-válság menedzsmentje során elkövetett melléfogások miatt menesztette Jaime Mañalich egészségügyi minisztert.

Jóllehet a főváros, Santiago de Chile már több mint egy hónapja karantén alatt áll, a SARS-CoV-2 által fertőzöttek száma tovább növekedett.

Chilében a fertőzöttek száma 167.000, a halálos áldozatoké 3.101.

Mañalich több hibát követett el a koronavírus-járványra vonatkozó adatok kommunikációjában. Aztán miután a chilei egészségügyi minisztérium a ténylegesnél jóval több halálos áldozatot jelentett be az Egészségügyi Világszervezetnél, betelt a pohár.

Prof. Dr. Bettina Kohlrausch,
a Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut (WSI)
der Hans Böckler Stiftung új tudományos igazgatója

Forrás Internet-helye: <https://www.boeckler.de/ansprechpartner-innen-2705-22376.htm>

Szakterületei: egyenlőtlenség az oktatás területén, szociális egyenlőtlenség; a digitalizáció munkára és képzésre gyakorolt hatása; a politikai beállítottságok változása; jobboldali populizmus.

Telefon: +49 211 7778 186

1995-2002: szociológiai tanulmányok, Dr. rer. pol. cím.

2007: tudományos fokozat (*Bremen International Graduate School of Social Sciences (BIGSSS) der Universität Bremen*).

2007-2016: tudományos munkatárs (*Soziologisches Forschungsinstitut Göttingen, SOFI*).

2015-2016: vendégprofesszor (*Deutsches Zentrum für Hochschul- und Wissenschaftsforschung*).

2016. óta: a szociológia és oktatásszociológia professzora (*Fakultät für Kulturwissenschaften > Institut für Humanwissenschaften > Universität Paderborn*).

2020 május óta: A Hans Böckler Stiftung Gazdasági és Társadalomtudományi Intézetének (Wirtschafts- und Sozialwissenschaftliches Institut (WSI) der Hans Böckler Stiftung) tudományos igazgatója

ELŐJEGYZÉSI LISTA:

Globális egészségügy

- Klímaváltozás és egészség

Kórházügy

- Pszichiátriai barométer 2019/2019. A pszichiátriai intézetek gazdasági helyzete Németországban – *Psychiatrie-Barometer 2018/2019* (DKI)
- Panaszkezelés a németországi kórházakban 2018-ban (DKI)
- Jelentés a táplálkozás helyzetéről 2019-ben (*BMEL Ernährungsreport 2019*)
- Jelentés a kórházi közétkeztetés helyzetéről (DKI)
- Jelentés a közétkeztetés helyzetéről a kórházakban és ápolási otthonokban (DGE)
- Növényi alapú kórházi étkeztetés

Digitalizáció

- A Bundestag elfogadta a digitális ellátásokról szóló törvényt
- Digitalizáció az egészségügyben – *Continentale Study 2019*
- A digitális kórház (DKI)
- Az információtechnológiai biztonság a kórházakban (DKG)
- A személyi állomány és a digitalizáció helyzete a német kórházakban (*MLP Gesundheitsreport 2019*)
- Együttes döntéshozatal a digitalizáció alkalmazásáról az idősápolás területén (IAT)

Ápolás

- Munkahelyi együttes döntéshozatal a bentlakásos intézményi ápolás digitalizációja vonatkozásában (IAT)

Egészséggazdaság

- Jelentés az egészséggazdaság helyzetéről Németországban 2018-ban

Emberi erőforrás

- Felmérés a munkaerő helyzetéről az orvostechnika területén (DKI)

Minőségügy

- Két tanulmány az esetszám és a minőség összefüggéséről a csípő- és térdízületi endoprotézisek cseréjénél
- Ajánlások az egészségügyi regiszterek továbbfejlesztésére Svájcban

Öregember nem vénember

- „Soha sem késő?” Nyitottság az időskorúak körében: szex, kábítószer, tetoválás

Szervtranszplantáció

- Jelentés a szervtranszplantáció helyzetéről Németországban 2019-ben

Gyógyszer

- A német gyógyszeripar helyzete 2019-ben – *Pharma-Daten 2019* (5-6. rész): 5. A gyógyszeripar a német egészségügyben; 6. A német gyógyszerpiac.
- A koronavírus és a gyógyszertárak világának átalakulása (3-5. rész): 3. Szubsztitúciós terápiák és a gyógyszerkiadás újabb szabályai; 4. Gyógyszertárak a nők védelmében, a családon belüli erőszak ellen; 5.

Népegészségügy

- *European Health Interview Survey (EHIS) 2019*
- *International Health Policy Survey 2019 (Commonwealth Fund)*
- *European Food Trends Report*
- A sporttevékenység szerepe az elesés megelőzésére az időszerűk körében
- A svájci HIV-kohorszvizsgálat eredményei
- A HIV Ireland kiáltványa az ír választókhoz
- Jelentés a HIV/AIDS kezelésekről a privát biztosítottak körében Németországban
- Egy amerikai munkahelyi egészségfejlesztési program eredményei

Szenvedélybetegségek, kábítószer

- Jelentés a kábítószerügy és a szenvedélybetegségek helyzetéről Németországban 2018-ban – *Drogen- und Suchtbericht 2019* (5-6. rész): 5. Az Európai Unió kábítószerügyi politikája; 6. Az ENSZ kábítószerügyi politikája

Üvegseb

- Jelentés az orvosi honoráriumok helyzetéről Németországban 2017 harmadik és negyedik negyedében
- Felmérés a házi orvosok, szakorvosok, fogorvosok és pszichoterapeuták gazdasági helyzetéről Németországban 2020 tavaszán
- A Szövetségi Statisztikai Hivatal adatai az egészségügyi dolgozók keresetéről Németországban 2019-ben

Palliatív ellátás

- A kórházi palliatív ellátás helyzete Svájcban 2018-ban

Jövőkép

- Az optimizmus-paradoxon

Rövidhírek (aleatorikusan):

- Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)
- Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)
- Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)